

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

71. ÉVFOLYAM

2001. DECEMBER

No. 6 (331), Vol. 71, December 2001 USPS 178-560

6. SZÁM

Betlehemben Megváltó született

Karácsony történetét Lukács evangélista írta le evangéliumának 2. része első tizen-negy versében. Olvassuk is el!

Szenteste közeledtén, nemcsak a vásári zajtól, hanem azért ünnepi muzsikától, énektől is körülvéve, nem nehéz elgondolnunk, hogy az az éjszaka bizony rendkívüli, titokzatos és szentséges éjjel volt. Történetét világszerte ismerik, s talán még nemkereszténynek is nagy számban vannak, akik el tudják azt mondani. Hát hogyan lett volna különleges az az éjszaka, amelyben a világ megváltását adta hírül az angyal. A betlehemi réten nyájukat vigyázó pásztorok az első tanúi annak, ahogy Isten egyszeri módon szól bele az emberi történésekbe és azokon ugyancsak egyszeri módon kíván változtatni: Úgy szeretne Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta oda érte, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Könnyen elképzelhetjük, hiszen népszámlálásról szól a jelentés, hogy azon az éjszakán az akkor ismert világban, s persze az ismeretlen részeken is, számtalan gyermek született, s közülük sokan kedvezőbb körülmények között jöttek a világra, mint a betlehemi Gyermek. S mégis, ma már csak egyetlen Gyermekről beszélünk, az Ő születésén örvendezünk, arról, Aki a betlehemi istállóban bepólyálva feküdt a jászol szalmáján, s Akit Mária fiaként ismerünk. Így lett teljessé az ősi prófécia: Íme, a szűz fogantatott, és szül fia, és nevezi Immánuelnek, azaz velünk az Isten. Mennyire egyedülálló ez a születés! Ismételtelen arra vagyunk kényszerülve, hogy bevalljuk, ebben a Gyermekben valósult meg Isten minden ígérete: De te, Efratának Betleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között, belőled származik nékem, Aki uralkodó Izráelen, Akinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van

A betlehemi mező felett elhangzott első angyali szózat óta minden embernek szükséges arra a szózatra felfigyelnie. Hogy miként reagálnak reá az nagy kérdés és

sokak problémája, mert hiszen mi nehezen vagyunk meggyőzhetőek. Kétezer éve már, és mindig újra meg újra el kell mondani a Gyermek történetét arról a csendes és szentséges éjszakáról, hogy az megérintse a lelkeket és szíveket és senki ki ne maradjon annak kozmikus öleléséből. Hogy hiszik vagy nem, a bizonyágtételnek hangoznia kell, és mi nem is tehetünk másként, csak beszéljünk a boldogító, szívetvidítő szent karácsonyról, Isten szent Fia megszületéséről. Mert sem azelőtt, sem azóta nem volt olyan éjszaka, amelyben nagy világosság támadt és angyali seregek énekelték volna: Dicsőség a magasságban Istennek és földön békesség és az emberek között jóakarát. Hát nemde rendkívüli volt az az éjszaka, melynek rendkívülisége az angyali kijelentésben rejlik, amint a Gyermek születését adta tudtul?

Először az ragadja meg a figyelmünket, hogy az angyal KRISZTUS születését jelenti be. A Krisztus született az emberek számára. Ezzel teljessé vált minden messiási ígéret. Az amire Isten népe várt nagy reménységgel az évszázadok során, azon az éjszakán valóra vált. Óriási, felfoghatatlan meglepetés ez! Mert mi emberek hozzá vagyunk ahhoz szokva, hogy mindig csak reménységről beszéljünk, reménységben éljünk. Folytonosan várunk kell, hol egy órát, hol egy hetet, talán egy évet, de aztán még évszázadok át is. A remélt szép jövő, még ha valami meg is valósul belőle, alapjában nem változtat a helyzeten, a jövő mindig csak jövő marad számunkra

S a messiásvárás inkább felfogás dolga, vagy jobban mondva, a hit dolga. Olykor biztató és reményt keltő, másszor pedig kilátástalan. S eközben Isten láthatatlan országa egyre közelebb kerül a beteljesedéshez. Ezt látjuk igazolva ott Betlehemben, ahol az angyal hirdette, hogy a Krisztus született nekünk. Ugyan nem úgy, ahogy mi valamilyen messiástól elvárnánk. Azért is van a sok csalódás. Mert mi inkább előíránk, hogy miként jelenjék meg az, aki messiásként

Kedves Olvasóinknak örömmel teljes, áldott karácsonyi ünnepeket és kegyelemben gazdag, békés új esztendői szeretettel kíván

– a Szerkesztőség és az AMEK tisztikara.

jönne hozzánk. Ez a Messiás azonban nem jön másként, mint egyszerű emberi gyermekként, bepólyálva, s a jászolba fektetve, Akiről János drámai tömörséggel így írt: Az Ige testté lett. Ez pedig megkívánja, hogy elképzeléseinken, ideáinkon gyökeresen változtassunk, nehogy a jászol mellett meg ne állnánk, térdere ne ereszkednénk, s a Gyermeket teljes szívvel ne imádnánk!

Hiába is várunk, reménykedünk, helyezkedünk, hogy egyéb messiások majd megoldják a problémákat, s megadják a feleletet azokra a belső vívódásokra is, amelyek bennünket nyugtalanítanak. S megtörténhetik, hogy ilyen képzelt messiások egyike-másika bizonyos ideig el is vakít, de hamar kiürül a tarisznyájuk. Nekünk mélyebbre, messzebbre, magasabbra kell nyúlunk, benső éntünk-re kell rátalálnunk, s akkor sem tehetünk mást, csak hogy Betlehem felé forduljunk. Mert ott született meg A Messiás, A Krisztus, Aki minden elvárásnak, reménységnek a betöltője.

Ebben az összefüggésben adja hírül az angyal, hogy a Megtartó született meg az emberek számára. A messiási küldetés nem más, mint a megtartás. Megmenteni valakit, az egész emberiséget a bűn és a halál veszedelmétől. Mi másként látjuk a dolgokat, nekünk a magunk megtartója kell, olyan, aki csak velünk törődik, de éppen ezért a másikkal és másokkal nem törődik, azokat veszni hagyja. Ilyen gondolkozásba nem fér be a Megtartó képe, sőt azt ki is zárja. A Megtartó nem így és nem ilyen formában kíván az emberek javára szolgálni.

Amikor az angyal a Megtartóról szól, mé-
(Folytatás a 2. oldalon)

KIÁLTÁS A BETEGSÉGBEN

“Uram, Istenem, Hozzád kiáltottam, és meggyógyítottál engem” (Zsoltár 30:3).

Jó, ha valaki így tud imádkozni teljes szívből és hálával. Azonban nem megy olyan gyorsan az egész, amint szeretnénk. Az “és” hídja a kiáltás és a meggyógyítás között nem épül meg azonnal. Vannak gyötrelmes várakozási idők kiáltásunk és megmentésünkért, gyógyulásunkért elmondott hálánk között.

Csak a kínzó várakozásban elmondott “mikor jön segítség” kérdése meg ne mérgezze hitünket és bizalmunkat. Igehirdetők teológiai továbbképzésén az egyik professzor előadást tartott, melyet a pietisták bizalmatlanul hallgattak, mely fokozódott. Az előadó megszakítva az előadást így szólt: “A gyakorlatban szeretném megvilágítani, hogy mit jelent a hit.” Rámutatva egy hallgatóra mondta: “Mi ketten demonstráljuk most, hogy a hit bizalmat jelent.” Erre a felszólítottnak hátat fordítva jelezte: “Én most hátra vetem magam és Ön felfog engem. Bizom Önben. Majd Ön vesse magát hátra és én megtartom.” Megtörtént, majd új bizalmi légkörben folytatódott az előadás.

Az Istenhez kiáltó ember hitéletének a titka a hosszúra nyúló várakozás idején abban a bizalomban rejlik, amely jelzi, hogy nem fogott el az olaj még éjfélkor sem, amikor az éjszaka a legssötétebb. Amikor nem szűnik a fájdalom, nem oldódik meg kérdéstünk, és nem gyógyulunk meg betegségünkben. Ne hagyjuk abba a kiáltást, mint felesleges erőlködést, mivel reményeink nem váltak valóra.

Egy férfi kórházban fekszik és az orvosok aggodó tekintetéből nem sok jó olvasható ki, de biztosítják a feleséget, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek. Állapota egyre romlik. Az asszony tudomására jutott, hogy jön egy igehirdető a gyülekezetbe, akiről az a hír járja, hogy imédsága már gyógyított

betegeket. Elmegy oda és megemlíti a lelkeseknek, aki a név bevonásával a beteg gyógyulásáért mondott imádságot meglepetészerűen így zárja: “De ha, Urunk, akarod más, akkor hagyd őt békén meghalni és fogadd be a Te országodba.” Az asszony megdöbbsent, és férje nem sokkal ezután meghalt. Vigasztalást jelentett számára, hogy az imádkozó lelkes váratlan módon férje halálát is imádságába foglalta. Segített neki szívében a hit bizalmával elfogadni szeretett férje halálát.

Egy asszonytestvér bányaszerencsétlen-

ségben veszítette el férjét, több árva maradt vissza. Hosszú éveken át járta naponta a temetőt kicsinyeivel. Nem tudott meggyógyulni, nem tudta feldolgozni a veszteséget. Talán még ma sem, több mitn negyven év után. Lehet, hogy már belefásult, avagy hittel elfogadta?!

Nincs mindig híd kiáltásunk és a gyógyulás között, helyette tátong a földi életből való eltávolozás “mélysége”. De Jézus keresztyével híd épült és a Benne vetett bizalomban tudjuk feldolgozni a “nyers gerendákat” szakadék feletti átjáróvá, amelyen Jézus, az élő Úr nyit utat az Atyához!

Szimon János, soproni ev. lelkész

Betlehemben Megváltó született

(Folytatás az 1. oldalról)

gis olyanról szól, aki szolgálni jön közénk. Az Ő dolga, feladata, küldetése az, hogy minden embert megtartsa, megvédjen a bűntől és a haláltól. Aki tehát született, a kereszteni Megtartó. Hiába ágált Péter, hogy Jézust nem érheti a kereszthalál szégyene, Ő teljes tudatában igenli a kereszthalált. Ő halálra adja magát a mi megváltásunkra, megtartásunkra, hogy megváltozzék életünk, életvitelünk minősége. Semmiféle rendszer, semmilyen bölcsesség sem képes emberi lényegen változtatni, csak az, aki Megtartóként jött ebbe a világba. Ő áldozatként adja magát. Halálra adja testét, kiontja vérért az emberekért, érettünk, hogy mássá tegyen, szabaddá tegyen, és megossza velünk Isten országa örökségét.

Az angyal mindehhez hozzátesz még valamit, hogy pontosabban megértsük a titkos éjjel jelentőségét. Az ének szerint ott állunk a jászolnál, mosolygósan rátekinünk a szőghajú gyermekre és közben érezzük a betlehemi jelenetnek a kényelmetlenségét is. Hiszen ez a Gyermek úr! Mert egy Gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és hívják nevét Csodálatos Tanácsosnak, Erős Istennek, Örökkévaló Atyának, Békesség Fejedelmének! Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége!

József nem nagyon értette, hogy mi lesz abból az álmából, melyben utasítást kapott, hogy a Gyermeket Jézusnak nevezze. S mintha a tanítványok sem tudtak mit kezdeni az Ő nevével, hiába volt éppen Péternek a vallástétele, vagy különösen a másik kettőnek is, Jánosnak és Jakabnak a beletekinítése, hogy ki is az Ő Mestertük. Csak később, nem sok idővel később derült ki, hogy egykor Betlehemben igazán nagy-nagy csoda történt. Hiszen a feltámadás mutatja meg, hogy ennek a Krisztusnak, Aki Megtartó, Isten olyan nevet adott, amely minden név fölött való, igen, hogy Jézus nevére minden

térd meghajoljon, menyeeiké, földieké, és föld alatt valóké.

Isten láthatatlan országában nincs kétség afelől, hogy ki a világmindenség mindenható Ura! Csak itt a földön vitatjuk egyre élesebben, hogy a betlehemi jászol Gyermekének teljes tisztelettel, teljes félelemmel, s teljes engedelmisséggel hódoljunk-e.

Ő, drága az alkalom idén is, amint majd “akkor” estére hajlik körülöttünk a világ és a csendes és szentséges éj újra élménnyé és tapasztalattá válik számunkra, nemcsak a régi történet újra hallásában, hanem – amint mi keresztyének Istentiszteletre sietünk az “éjféli” órában – megélhetjük az Ő valóságos, minket átölelő és megszentelő jelenlétét az Úrvacsorában, éppen az Övét, Aki felett az angyali seregek nagy lelkesedéssel énekeltek. Csak nyissuk meg szívünket a betlehemi Gyermek előtt, hogy Ő vezérelje életünk minden mozzanatát. Ekkor ünnepelünk majd igazán, az ünnep legmélyebb értelme és kizárólagos jelenősége szerint.

Persze mindnyájan valamelyest másként ünnepelünk, s ez jól is van így. Nem tagadhatjuk el érzelmeinket, nem üzhetjük el emlékeinket, nem hessegethetjük el azt sem, ami fájdalmas, de mindeközben mégis az fontos, hogy halljuk, meghalljuk, s szívünkbe zárjuk, amit az angyal hirdetett meg ennek a bűnös, Krisztusra, Megtartóra, szolgáló Úrra éhes világ számára. S megtörténhetik, hogy akkor az élet elviselhetőbbé, a remény elérhetőbbé, s Isten örökkévalósága is világosabbá lesz, akkor, amikor hisszük és valljuk, szeretetben és békeségben megéljük, hogy abban a csendes, szentséges, csodálatos éjszakában a betlehemi jászolban megszületett, és most a mi szívünk jászolában is megszülessék, a Megtartó, Aki az Úr Krisztus. — Itt a karácsony! Itt a Megváltó! Szálljon az égig boldog énekszó! Eljött a mennyből, emberré lett, Ő hoz a földre békességet. Ámen.

bb

KANADAI OLVASÓINKHOZ!

A valutaárfolyam kényszerít arra, hogy lapunkra az előfizetési díjat évi 12 kanadai dollárban állapítsuk meg, azaz, amint mindig jeleztük, évi 8 US dollárban.

Kérjük így azt, hogy a 2002. évre szóló előfizetésüket — netán az előfizetési hátralékokat is — eszerint szíveskedjenek beküldeni: 8 US dollárt vagy 12 kanadai dollárt előfizetésül 2002-re és ugyanennyit minden egyes hátralékos évre is. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia évi tagsági díja, amiben az előfizetés is benne van — 20 kanadai dollár — nem változik.

Szíves figyelmükért és megértésükért hálás köszönetet mond a Szerkesztőség.

Karácsony titka

“Valóban nagy a kegyességnek a titka: Aki megjelent testben, igaznak bizonyult lélekben, megjelent az angyaloknak, hirdették a pogányok között, hittek Benne a világon, felvitetett dicsőségben” (1Timóteus 3:16).

Karácsony a csodák és titkok ünnepe. Karácsony éjszakája sok titok leplét rejti. Közülük a szeretet és béke ünnepére egy talányos középpontra utal: az emberek ezekben a napokban változást remélnék.

Ám milyen titok az, amelyet most ünnepelünk? A tudatalatti világé, mely sok titkot rejt magában, s melynek birodalma csodálatos kertnek tűnik? De ez a birodalom nem határtalan, és sokkal inkább segítségre szorul, mint segítséget adhat. Valóban mi a titka karácsony éjszakájának?

1. Erre a kérdésre világos feleletet kapunk. Isten megjelent testben. Isten magára öltötte a mi szegényes formánkat. Minden igazi titkot először fel kell fedoznünk, mert a nyitja nem magától értetődő. És ki sejtethetné meg Istent és az Isten titkát, amikor egy szegény, jászolba pályázott Gyermekekhez járul?! Hányszor ismétlődött az emberekben ez a zavar a felnőtt Jézus életében! “Mi nem látunk mást, csak az ismert ács, József fiát!” Isten csodája, hogy Akit karácsonykor imádkunk, Isten elrejtettségéhez tartozik!

Szükségünk van a Szentlélek segítségére, hogy megértsük a karácsonynak ezt a titkát: “Isten megjelent testben, igaznak bizonyult lélekben.” A Szentlélek segítése nélkül nem látjuk a karácsony csodáját. Istennek hitet kell adnia a szívünkbe. A karácsonyi történetben egy sor ember hit nélkül járt, ők karácsonyból semmit sem ragadtak meg. Közéjük tartozott Augustus császár, aki bizonyosan semmit sem sejtett, amikor népszámlálási rendeletével Isten ígéreteinek a teljesüléséhez járult hozzá. Élete végéig sem sejtette, hogy a csodák csodája az ő birodalmában és az ő uralma alatt ment végbe. Idetartozik Heródes király, akit gonosz gondolatai vérontásba taszítottak. És Betlehem lakosai?! Ha tudták volna, kihozták volna az istállóból a szent családot

Isten megjelent testben, ám csak azok látják, akiknek a Szentlélek megmutatja. A pásztoroknak és a távoli mágusoknak a Szentlélek ezt megmutatta. Isten hitre juttatta őket. Igen, ha Istenünk nem gyűjt fényt bennünk, rejtve marad a karácsony titka. Azért ünnepeljük karácsonyt, mert a hívők gyülekezetévé lehetünk, melyben a Szentlélek uralkodik. Megnyitja szemünket, úgy-hogy láthatunk. Láthatjuk, amit Isten csak a hitnek akar megmutatni: Isten testben van! Ki értheti meg ezt a titkot? – A mennyek kapui megnyitáltak előttünk.

2. Karácsony titka a világtörténelem sodráról távol, csendben és elrejtőzve kezdődik, mégis a világtörténelem központja. Legyen tisztelet a protestáns kegyességnek, de nem feledkezhetünk meg arról, hogy a karácsonyi történet az angyalok világának is része. Így olvassuk igénkben: “Megjelent az angyaloknak”. Ami az angyaloknak oly fontos a mennyben, hogy a pásztorok örvendezésük tanúi lehetnek a földön, hogyne lenne az nekünk is! Ennek az eseménynek a híré el kell vinnünk a népekhez, a pogányokhoz. Ezért van ez a kettő szorosan egymás mellett: “Megjelent az angyaloknak, és hirdetik a pogányok között”. Isten szívéből fakadt Jézus Krisztus születése, ez a népek világosságává válhat.

Isten karácsony éjszakáján felkínálta világosságát a népeknek. Sok nép már elfogad-

ta. Természetesen még mindig járhatnak saját fejük szerint, vagy visszatérhetnek “világosságukhoz”. De ami karácsonykor megjelent, olyan fény, mely a legelrejtettebb sötétségünket is meg akarja világítani, és a legmélyebb békétlenségünket békességgel kívánja megtölteni. Megváltattunk – ezzel minden megmondott. Az egymással perlekedő embereknek itt új középpont tárult fel. Ami először az angyaloknak jelent meg, azután a pogányoknak hirdettetett, most mindnyájunk lehetősége, hogy összegyűljünk a karácsonyi titok körül. Hatalmas gyűrű zárult, mely átfog mnenyét és földet. Örvendhetünk:

Ó jertek, mi is örvendjünk, A pásztorokkal bemenjünk, Hogy lássuk, mit ad Istenünk, Ó szent Fiában minékünk!

Nyilj meg, szívem, fogadd be Őt, Az áldott égi csecsemőt, Ki e világ üdvére jött! Borulj le jászola előtt! (Ev. Énekeskönyv, 150.)

Trillhaas Wolfgang. In: “Jászolban a szalmán”

AZ ÜNNEP SZENTSÉGE

“Meggzólalt erre Jézus és ismét példázatokban beszélt hozzájuk: Hasonló a menynek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített a fiának” (Mt. 22:1-2).

A királyi menyegző példázatát olvasva Polgár Rózsa gobleinje jelenik meg szemem előtt. Júliusban láttam ezt a munkát Budapesten a Múcsarnokban. Ahogy beléptem a kiállító terembe, megragadott ez a kép már csak a méretei miatt is. A domináló kék szín már önmagában is mennyei hangulatot idézett bennem. Aztán ahogy tovább néztem a képet, a fenti példázat jutott eszembe. Ennek a mennyei lakomának az előkészületeit láttam magam előtt. A monumentális szöttek azt a mozzanatot tárja elénk, amikor az asztalterítő rákerül az asztalra. Személy nincs a képen, egy láthatatlan kéz teríti rá az asztalterítőt a hosszú asztalra a magasból. Valamit megsejtet ez a kép az eszkhatonban készülődő, eljövendő nagy ünnep szentségéből.

Hamarosan ismét egy nagy ünnephez érkezünk. Kezdetét vette az adventi ünnepkör, az új egyházi esztendő. Az adventi időszak pedig karácsony titkához vezet minket, a keresztény ünnep egyik legszentebbikéhez.

Az ünnep szentségét kutatva, Hamvas Béla a közösség létrejöttében látja meg az egyik lényegi vonást, eképpen: Az ünnep a közösség kezdete, amikor az emberben felébred a tudat: nem vagyok egyedül és minden ember sorsával elszámolni tartozom. A közösség megvalósulása, amikor az áldozat az utat az isteni létbe szabadta tette. Az ünnep az áldozat napja, az emberiség találkozása az isteni létben. Az igazi ünnep a kö-

zösség megvalósulása. Erre azonban az ember még nem érett meg, mert az igazi ember és az igazi közösség csak az utolsó időkben valósulhat meg, apokaliptikus természetű.

Addig is vannak hétköznapjaink, néha sötétebbek, néha világosabbak, és vannak ünnepeink. És milyen jó, hogy vannak ünnepeink. Hisz már a készülődés is felszabadító. És néha egy-egy ritka pillanatban átéljük ennek a mennyei öröme az előízét. Valahol a szívünk mélyén érezzük, hogy a közelgő ünnep újra lehetőséget ad nekünk, hogy ha csak töredékesen is, de ismét megtapasztaljuk a közösség erejét és Isten jelenlétének varázsát, családi vagy baráti körben az ünnepi asztalnál.

Gömböcz Elvira, ev. teol., ösztöndíjas (Csikágó)

- A georgiai Ringgoldban a városházán a Tízparancsolat és a Miatyánk mellé üres képkeretet is elhelyeztek — azokra vonatkoztatva, akik semmiben sem hisznek.

- 60 millió dolláros alaptőkével ez év végére egyesül a két nagy amerikai evangélikus biztosító intézet, a “Lutheran Brotherhood” és az “Aid Association for Lutherans”.

- A Külföldön [Nyugateurópában] Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége “Koinonia” c. teológiai folyóiratának 54. száma, Gémes István stuttgarti ev. lelkész szerkesztésében, dr. Pósfay György genfi ev. lelkész méltatására jelent meg 80. születésnapja alkalmából.

- Szerbiában korábbi rendelet ellenére iskolások szabadon választhatják, hogy hittant vagy demokráciátant, vagy mindkettőt vagy egyiket se tanulják.

† NT. TURCHÁNYI SÁNDOR †

BALASSAGYARMAT, 1935. FEBRUÁR 26 – TORONTO, 2001. NOVEMBER 20

Még azzal a szándékkal jelentkezett be a kórházba, hogy amint a kezelés megengedi, végső formába önti az örökélet vasárnapjára szánt prédikációját. Igehirdetése azonban elgyengült és hamar megállt szívében maradt, el nem mondhatta, de Isten kifürkészhetetlen akaratából az örökélet reménysége számára valósággá lett.

Göröngyössé vált Balassagyarmatról kiindult életútja, hiszen azt a háború szörnyűségei, s aztán a szovjet megszállás borzalmai rontották meg. A helyi evangélikus gimnáziumban letett érettségije után újságíró pályán szeretett volna elhelyezkedni, de erre származása miatt nem nyílt lehetőség. Könyvtárosként került állásba, majd pedig nyomdászként munkálkodott. A lelkeszi szolgálatra "idősebb" fejjel kapta a Lélek hívását, s 1966-ban kezdte meg teológiai tanulmányait. D. dr. Ottlyk Ernő püspök 1971-ben szentelte lelkésszé. Ekkorra már nős, Harsányi Esztert vette feleségül. Házasságukból két gyermek, Krisztina és György született. Lelkeszi szolgálatot Csepelen, Óbudán, Kelenföldön, és parókusként Monoron végzett; 1977-től rendelkezési állományban működött, ahol szükség volt rá. Írásai megjelentek különféle lapokban, sőt egyik prédikációja is egy posztillás kötetben. Csecsemőkorára visszavezethető tényező (ikertestvére elhalálása) és a politikai körülmények tették természetét nyugtalanná, s veszélyesen kritikaivá is.

1980-ban családostul Hollandiába utazik, majd Seattleből kapott jótállással az USA-ba kerülnek, de a család hamarosan Kanadában telepszik le. A torontói Magyar Egyesült Egyház hívta meg lelkészének, ahol 13 évet szolgált hűséggel az evangéliumhoz és magyarságához. Evangélikus mivoltához mély hittel ragaszkodva, készségesen vállalta a helyi magyar evangélikus gyülekezet beszolgálatát is, mely szolgálatot 11 évig kevés kivétellel minden hónapban kétszer látott el. Egészsége miatt volt szükségés nyugalomba mennie, de a magyar evangélikus gyülekezetet, amint állapota engedte, szívesen beszolgált, gondja is volt a gyülekezet tagjaira.

Közben írói tevékenységet is folytatott, karcolatai, esszéi megjelentek a helyi magyar lapokban, s a hazai "Evangélikus Élet"-ben is. Gonddal vigyázott nyelvezetére, választékos, finomérzékű beszédstílusú és persze mondanivalója megkapta az illő figyelmet és elismerést. Írásaival díjakat is nyert. Tartalmilag írásai, és prédikációi is, sokszor tükrözték azt a belső feszültséget, amit csak alkalmakként volt képes leküzdeni. Egészsége lassacskán felőrlődött, többször szorult kórházi kezelésre. Az utolsó maga igyekezett, s az Úr akkor vette magához megfáradt szolgálóját.

Aránylag korai halálát megrendülten gyászoljuk, de nemcsak a gyászt, hanem az örökélet reménységét is megosztjuk a Nagytiszteletű Asszonnyal, gyermekeikkel, Krisztinával (férj. Dalziel Dávidnéval) és Györggyel, más rokonokkal és barátokkal, a torontói magyar keresztyén egyházak ökumenikus körében, de különösen mind a Magyar Egyesült Egyház, mind a Magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház hiveinek a közösségében. Felette az örökélet evangéliumát november 25-én a bondstreeti evangélikus templomban tartott Istentiszteleten – melyen magyar pap- és lelkésztársai is megjelentek és kanadai esperese, Nt. Matson John is mondott megemlékezést – Nt. Vass Zoltán, az Első Magyar Református Egyház lelkésze hirdette Máté 14:22kk alapján. Nyugodjék békében az Ó Ura, Jézus Krisztus országában és fényszedjék neki az örök világhosság!

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2001. október 1-e és november 30-a között vett többféle adományt.

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Özv. br. Bottlik Józsefné férje, br. Bottlik József emlékére halálának első évfordulóján (ON). **\$47:** Koltai Rezső (Svéd.) **\$25:** Tessényi Kornél (TX). **\$20:** Özv. Szántó Imréné (TX), Szeless György (OH). **\$12:** Irsay Nandine belföldi előfizetésre (CA). **\$9:** Özv. Halmos Pálné (OH). **\$8:** Zalai Konrád (ON). **\$4:** Özv. Beck Jánosné (OH), özv. Csere Zoltánné (OH). **\$3:** Nagy Károly (CT). **\$2:** Dr. André László (TX).

• EV. EGYHÁZI SKOLÁKRA

\$100: Pusztai Péter (CA). *Bp.-Deáktér* - **\$50:** Dr. Gombocz István (SD). *Bp.-Fasor* - **\$50:** Dr. Sömjen György (NC).

• A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$50: Özv. Domján Sándorné az orosházi ev. gyülekezetnek fivére, Nt. Károlyfalvi Béla emlékére (ON). **\$25:** Tessényi Kornél (TX). **\$20:** N.N. **\$10:** Tomaschek László (OH), N.N.

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

2002: Dr. Gombocz István (SD), Tomaschek László (OH).

KÁPOLNA A KLINIKÁN

A gyógyítás és a hit gyakorta összetartozó, egymásba ölelkező fogalmak. Erről is szó volt azon az ünnepségen, melynek keretében Baranya-megye legnagyobb kórházában, a pécsi 400 ágyas klinikán ökumenikus kápolnát szenteltek fel. A belgyógyászati, sebészeti, baleset-sebészeti, szemészeti, ortopédiai, szívgyógyászati, és intenzív terápiai osztályokkal rendelkező gyógyító centrum hetedik emeletén lehet e szobányi "Isten házában" lelki vígaszra lenni.

Az ökumenikus kápolna ötletadója és kivitelezésének szorgalmazója, dr. Sárosi István egyetemi docens köszöntötte orvoskollegáit és a különböző felekezetek lelkészeit, utalva a kápolna szükségességére, ahol évente több ezren kereshetnek lelki enyhülést, betegek, és gyógyítók egyaránt. Ezt követően Mayer Mihály katolikus megyés püspök, Bóka András református esperes, és Varsányi Ferenc evangélikus lelkész szentelték meg, illetve avatták fel az izléseken kialakított ökumenikus kápolnát, ahol a hazai történelmi egyházak később meghatározott és rögzített időpontokban tartanak majd miséket és Istentiszteleteket. *Dunántúli Napló*

- Németországban a lakosság 38 százaléka fejezte ki elsődleges bizalmát lelkészek és papok felé, s ezzel csupán az első helyre jutott orvosok mögé kerültek, akik iránt 74%-os a bizalom.
- Az esztergomi milleniumot záró ünnepségen felavatták Melocco Miklós: István meg-

koronázása című szoborkompozícióját; kapcsolatosan áldást mondott D. Szevik Imre ev. elnök püspök is.

- A Feriegyi Repülőtér kápolnájában hétfőn és szerdán van evangélikus lelkészi ügylet, s minden hónap 3. vasárnapja délutáni evangélikus Istentisztelet.

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@aol.com. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkeikért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Classic Printing Corporation, 6908 Engle Rd., Middleburg Heights, OH 44130. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

A nyilvánosság nagy ajándék: Isten ajándéka

November elején egy magát "hívó értelmiségieknek" nevező csoport nyílt levelet intézett a hazai történelmi egyházakhoz (római katolikus, református, evangélikus), mintegy számonkérve hozzáállásukat az "észlelhető" zsidó-, cigány-, s idegenellenesség tekintetében. Ki kell hangsúlyozni, hogy csak e három egyházhoz fordultak, s csak a jelzett kérdésekben. Egyéb közületeket nem kerestek meg, egyéb témát nem pendítettek meg. A római katolikus egyház a nyílt levelet válaszolatlanul hagyta, a református és evangélikus egyház részéről az alábbi válasz jelent meg:

A teremtés hajnalán a mindeneket megalkotó Isten világosságot teremtett, láthatóvá tette teremtményeit, alakot és formát adott nekik. A világ teremtése óta a mindenség története Isten színe előtt a legnagyobb nyilvánosságban megy végbe.

A teremtménytársak között az ember kapta a legnagyobb lehetőséget és felelősséget. A Szentírás egyik központi üzenete abban a gondolatban fejezhető ki, hogy az Istentől kapott lehetőséggel felelőtlenül élő embert Teremtője és Gondviselője újra meg újra kegyelmébe és szeretetébe fogadja. E kegyelembefogadásnak és szeretetnek legnyilvánvalóbb jele az Úr Jézus Krisztus. Az Ő személyében nemcsak Isten megbocsátó szeretete és kegyelme, hanem Ő maga is "nyilvánvalóvá lett" mindenki számára.

A Krisztusban élők közössége vallja, hogy Isten nemcsak a természetben és lelkiismeretben, hanem az Egyszülött Fiúban is felismerhető, szerethető és követhető.

Krisztus követése azonban egyszerre a legkönnyebb és legnehezebb feladat a világon. Könnyű, mert csak szeretni kell. Nehéz, mert mi mindig azt szeretnénk szeretni, aki tőlünk távol áll, mindennapjainktól és cselekedeteinktől függetlenül éli az életét. A Krisztust követő életből fakadó szeretet azonban mindig annak az életét ragyogja be, akivel éppen dolgunk van, aki éppen az "utunkba akad".

A nyílt levél írása nem könnyű műfaj. Az arra való válaszadás nem kevésbé.

Úgy véljük, hogy az Önök által aláírt levelet egyikük sem tekinti írói munkásságá részének.

Önök, hívó értelmiségiek, nyilvánvalóan ismerik az Apostoli Hitvallás keletkezéséről szóló szép ógyházi legendát. Eszerint a 12 apostol mindegyike mond egy mondatot, s ebből áll össze kerek egésze a Hitvallás. Az Önök levele váltogatja az elvi élű általános elmarasztalást (az egyház kollektív

bűnössége), az aktuálpolitikai oldalvágásokat (szurkolói skandalásokat és bizonyos közszolgálati műsorok egy lélegzetvétellel történő említése), keresztény dogmatikai alapigazságok recitálását (a Szentháromság hitének megvallása), konkrét programok kidolgozására tett javaslatokkal (hittankönyvek felülvizsgálata, teológus hallgatók csejéréje, közös táborozás).

Félreértés ne essék: az Önök által említett jelenségeknek és kérdéseknek a súlyával tisztában vagyunk, s azok egyikét sem kívánjuk eliminálni. Nem vagyunk hívei sem a faji, sem más szempontok szerinti diszkriminációnak. Ugyanakkor nem tartjuk szerencsésnek, hogy ilyen formában bárki szellemi befolyást akarjon gyakorolni egyházainkra, kijelölve a követendő irányt, előírva, hogy mi a legstürgetőbb feladatunk.

Az Önök által is nyilván elítélt letűnt korszak egyik egyházpolitikai gyakorlata éppen

az volt, hogy mások akarták megszabni az egyház mozgásterét, teendőit. Mindegy, hogy milyen oldalról érkezik a külső, politikai elvárás artikulálása, az egyház egyház volta többek közt abban áll, hogy alkalmazkodáskényszerek helyett meg tudja őrizni belső szabadságát. Protestáns felfogás szerint az egyház gyülekezeteiben él. Az Önök részéről felajánlott segítséget és dialóguskészséget nyilván Önök is abban a lelki ott-hont nyújtó helyi közösségben (gyülekezetben) gyakorolhatják elsősorban, amelybe tartoznak, s amellyel látható közösséget vállalnak. Ha ezt teszik, sokat használnak vele mind egyházainknak, mind a felvetett kérdések megoldásában osztozó, együtt jó megoldásokat kereső társadalmunknak.

Isten áldása kísérje életüket, felelős munkájukat. Szeretettel:

Dr. Bölskei Gusztáv
református püspök, konventi elnök.

D. Szebik Imre
evangélikus elnök-püspök.

www

A JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT

Három és fél évvel ezelőtt az 1998-as országgyűlési választásokra készült az ország. Még a posztkommunista Magyar Szocialista Párt és a balliberális Szabad Demokraták Szövetsége irányította az országot, és a közvéleménykutató intézetek, továbbá némely politológusok a keresztény, konzervatív, polgári oldal vereségét vetítette előre. Akkor sokan vélekedtek úgy, hogy a rendszerváltozás óta legfontosabb választás előtt áll az ország, ugyanis a választások tétje nem volt kisebb, mint az, hogy még négy évet kapva, a posztkommunisták hosszú időre újra be tudják-e betonozni hatalmukat, vagy sem. Az eredmény ismert. A Fialat Demokraták Szövetsége vezette polgári erők megnyerték a választásokat.

Most újra választásokra készül az ország, és meggyőződésem, hogy ez a választás a négy évvel korábbinál is fontosabb. Mert, ha most újra nyer a polgári oldal, és ezzel megakadályozzák a kommunisták visszatérését a hatalomba, akkor megtörténhet az igazi rendszerváltás, ami ezidáig még váratott magára. Hende Csaba, a Magyar Demokrata Fórum általános alelnöke egy nyilatkozatban így fogalmazott: "Ha 2002-ben győzünk, az azt követő választást is meg fogjuk nyerni, mert ahogy időben távolodunk, úgy nő majd a polgári erők fölénye". A jövő évi választáson valóban Magyarország jövője, boldogulása, vagy a történelem kerekének visszafordulása a tét.

A választási felkészülés jegyében a napokban jelentette meg "A jövő elkezdődött"

című vitairatát a FIDESZ, ami két részből áll. Az első az élet különböző területein elért eredményeket és feladatokat veszi számba, míg a második rész történelmi perspektívából átfogóbb képet rajzol multunkról és kilátásainkról. A vitairatot olvasva megállapítható, hogy az abban leírt megállapítások és célkitűzések egybeesnek a határon innen és túl élő magyarság jövőjéért aggódó, az ország erkölcsi megújulásáért felelősséget érző emberek gondolataival. A célkitűzések megvalósítása üdvös és szükséges, vagyis a polgári erők választási győzelme, ezzel a megkezdett út folytatásának lehetősége fontos az ország számára. A több mint 200 oldalt kitevő vitairatból vett néhány szemelvényt szeretném érzékeltetni állításom igazát.

A család szent dolog — mondja a vitairat, mert a család a polgári társadalom egészséges jelenének és jövőjének a biztosítója. Ezért a polgári kormány legfőbb kötelességének a családok megerősítését, s ezáltal a népességfogyás megállítását tartja. A határon túl élő több milliós magyarság felé is felelősen fordul a kormány, hiszen nemzeti összetartozásunk érzése erőt ad ahhoz, hogy emelt fővel lépünk be az Európai Unió kapuján. Fontos szempont, hogy megteremtődjenek a határon túli magyarok szülőföldön maradásának feltételei.

A választási program bennünket leginkább érintő, egyházakra vonatkozó fejezete kimondja, hogy a történelmi egyházak jelen-

(Folytatás a 6. oldalon)

TEPLOM A MÁSDOK EMELTEN

Ahol a farmernadrágos lelkész diáknak, a bibliaértelmezés színházi próbának, a teológiora pedig Forum Romanumnak látszik — ott biztosan az evangélikus egyetemisták gyülekeznek. Pezsgő életük központja budapesti, Üllői úti templomuk: Isten háza egy bérház második emeletén.

Az Evangélikus Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet a pesti Józsefvárosban, az Üllői út 24. szám alatti épület második emeletén kialakított templomban tartja Istentiszteleteit. A laikus furcsának tarthatja, hogy a templom egy belvárosi ház emeletén épült. Az evangélikusok azonban már két évszázada hagyománynak tartják az egykori kényserhelyzetet, amikor még templomaikat a külvilágtól elrejtve építhették csak meg.

A reformációtól kezdődően évszázadokig üldözték a lutheri tanok követőit. 1523-ban Budán fej- és jószágvesztésre ítélték őket, két év múlva a rákosi országgyűlés az evangélikusok megégetését rendelte el. Később már csak korlátozások maradtak hatályban, közülük a templomépítésre vonatkozókat végül II. József oldotta fel 1781-es türelmi rendeletében. A kalapos király olyan oratóriumok (imaházak) építését engedélyezte nekik, amelyekben nincs torony, harang, és utcára néző bejárat sem. E rendelet nyomán a legtöbb városban és községben épületek udvarán vagy emeleteket egybenyitva alakítottak ki Istentiszteletek tartására alkalmas templomtereket. Ezt a hagyományt — praktikus megfontolásból — követték a józsefvárosi evangélikus templom építői is.

Ebben az épületben tartják Istentiszteleteiket az evangélikus egyetemisták vasárnaponként délután hatkor. Többi programjukat is ide, az Üllői út 24.-be szervezik. Ez ugyanis az evangélikus egyház országos központja, ahol az egyetemi gyülekezet is használhatja a tárgyalókat és az irodát.

Hajdan az evangélikus közösségek — élükön a lelkésszel — egy-egy régió lakóinak lelkigondozását végezték. Ma gyakran munkahelyek, iskolák, és egyetemek köré szerveződik a hitélet, és a lelkészek közül többen nem falvakban vagy városi kerületekben, hanem ezekben a funkcionális életközösségekben teljesítenek szolgálatot. Mint Lénárt Viktor, az Evangélikus Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet lelkésze, aki látszólag semmiben sem tér el az egyetemistáktól: farmernadrágos, pulóveres fiatalember ő is. Feladata azonban megkülönbözteti a diákoktól: neki új közösséget kell szerveznie. De nem úgy képzei ezt, hogy gyülekezeti társaival együtt röplapokkal szaladgálva térítsenek a főiskolákon. A közösséget Péter apostol levelének szellemében szervezik, aki azt tanácsolta a hiveknek: "Ti magatok,

mint élő kövek, épüljétek fel lelki házzá!"

A fiatal lelkész azért is fontosnak tartja a hallgatók vallási közösségét, mert azt tapasztalja, hogy az egyetemi vagy főiskolai évek (az új típusú közösség, a szülőktől való elszakadás, a nagyváros nyüzsgése) sok fiatalnak idegen közeg. Az evangélikus egyetemisták pedig szeretnének kapaszkodót nyújtani bizonytalan társaiknak.

Állandó programjaikat az ideai tanévben is megtartják. A hét első napján a hallgatókat a HéHa (Hétfőn Hatkor) című beszélgetésekre várják, ahol alkalmanként parázs viták támadnak az előadók és a beszélgetők között. Ennek oka, hogy a HéHá-n — amely valójában bibliaóra — a Szentírás tanulmányozását olyan témákkal kapcsolják össze, mint a bűn, a szorongások és félelmek, a barátság, a szexualitás, a halál, a sátán, vagy az angyalok.

Minden második héten kedden a Láthatatlan Színház színpalái mögé várják az érdeklődőket Lénárt Viktorék. Ebbe a csoportba meghallgatás után kerülhetnek be azok, akik kedvet éreznek a színházi műhelymunkához, a biblikus történeteket sajátosan feldolgozó, pszichodramai módszereket felhasználó, és a színházi helyzetgyakorlatokból is merítő társulathoz. Lehet itt kontaktáncot, hiteles beszédet tanulni, és szereppel való azonosulást gyakorolni. A résztvevők sokkal intenzívebben élhetnek át alapvető emberi konfliktusokat, érzéseket, mintha filmen látnák, könyvben olvasnák, illetve beszélgetnének, gondolkodnának róluk. Ábrahám és Izsák jelenetében például hitük erejét kutathatják magukban: mi a legnagyobb áldozat, amire képesek lennének.

Szerdánként filmklubot, valamint a felnőttképzés keretében teológiai előadásokat szervez a közösség. Csütörtökönként az amerikai és afrikai gyülekezeti énekarok mintájára alakult, zenekarral kísért Gospels-kórus próbál. Két irányzat fejlődött a spirituáléból. A "blues", a magány és a borongós hangulatok zenéje; a "gospel" pezsgő, ritmikus hálaadás, öröme. Nem véletlen, hogy épp ezektől a daloktól zeng csütörtök délutánonként a fiatal gyülekezet Üllői úti temploma. Isten házáat náluk derű tölti be.

Valaczkay Gabriella. In: Népszabadság

IMÁDKOZZUNK!

Úr Jézus Krisztus! Jövedelede várja néped. Kérünk, igéddel tisztíts minket, szenteld meg életünket, öltöztess fel az igazság, béke, irgalmasság, és szeretet cselekedeteivel, hogy büntetlenül állíthass színed el és ígéreted szerint Veled éljünk örökké boldogan. Ámen.

A JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT

(Folytatás az 5. oldalról)

léte az egész társadalom szellemi-lelki gazdagságát növeli, az egyházi intézmények ki-magasló szolgálatot valósítanak meg. Meg kívánja tehát a kormány szüntetni annak lehetőségét, hogy az egyházi státussal a magát "vallásinak" nevezett csoportok visszaélhessenek. Törvényben kívánják rögzíteni, hogy az iskolák a hitoktatásra védett időben biztosítsanak lehetőséget. Az egyházzal egyeztetve keresik annak lehetőségét, hogy a méltatlan körülmények között is hűséggel szolgáló lelkészeknek megfelelő anyagi feltételeket teremtsenek.

Mennyivel másként hangzanak ezek a mondatok, mint a jelenleg ellenzékben politizáló baloldali politikusok mondatai. Hogy mit várhatnak az egyházak, ha nem a polgári erők nyernek a választásokon, arra álljon itt egy adalék. Szocialista politikusok — közöttük Donáth László evangélikus lelkész, szocialista országgyűlési képviselő — sajtótájékoztatót jelentették be, hogy az Alkotmánybírósághoz fordulnak a köztisztviselői eskü gyakorlati alkalmazásában előforduló visszásságok miatt. Azt kifogásolják a szocialisták, hogy az "Isten engem úgy segítjen" mondat esetenként az írott eskü szövegében is szerepel. Azt onnan törölni kellene, mivel az aláírt dokumentumot csatolják a köztisztviselő személyi anyagához, ebből pedig következtetni lehet arra, hogy az illető hívő, vagy nem hívő. A szocialisták ezt az esküvel történő átvilágításnak tartják.

"A jövő elkezdődött", áll a FIDESZ vita-iratának címében. Adja Isten, hogy az elkezdődött jövő a tavaszi országgyűlési választások után folytatódhasson.

Kiss Miklós, mosonmagyarvári ev. lelkész

EGYHÁZKÖZI SZÉKHÁZ?

• Az erdélyi magyar egyházaknak egy új törvényi szabályozás alapján a magyar állam ingatlanokat ad [Magyarországon - Sz.] ingyenes használatba — mondta Balog Zoltán, a miniszterelnök egyházpolitikai főtanácsadója. Egyelőre nem dőlt el, hogy az erdélyi katolikus, református, evangélikus, és unitárius egyház egy közös székház, vagy külön-külön ingatlanok használatba vételi jogát kapja meg. Kb. 600 millió forint értékű ingatlan kerül a Határontúli Magyarok Hivatalának vagyonkezelésébe, mely azokat az erdélyi magyarnyelvű egyházak használatába adja át.

Semjén Zsolt, a kulturális minisztérium egyházi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára megjegyezte, a szóbanforgó ingatlanokat építészetileg a Határontúli Magyarok Hivatalának — mint tulajdonosnak — kell fenntartania, s egyéb kapcsolatos költség pedig a magyar államot terheli. mrt

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- Ordass Lajos Emlékiállítás nyílt meg a budapesti Országos Evangélikus Múzeumban (Deák tér 4). Az ünnepélyes megnyitáson résztvett dr. Mádl Ferenc magyar államfő is.
- A budavári evangélikus templomban megemlékeztek Túróczi Zoltán püspökről halálának 30. évfordulója alkalmából.
- Ipolyszögön, ahol egykor D. Szabó József püspök is szolgált, a templom falán, a püspök fejalakját ábrázoló dombormű emléktáblát helyeztek el tiszteletére.
- A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Károli Gáspár-díjával idén három személyt tüntettek ki, közöttük D. Terray László norvégiai ev. lelkészt, egyháztörténészt. Terray László, egyéb érdemei mellett, a Nemzetközi Ordass Alapítvány létrehozója és a több nyelven is megjelent "Nem tehetett mást" c. Ordass-életrajz írója.
- Kondoroson Tuska Tibor, Majos-Mucsfa-Kismányokon Makán Hargita, Nyíregyházán Adámi László, Lovászpatonán Dechertné Ferenczy Erzsébet, Kelenföldön Blázy Árpád, Ecsenyben az újonnan avatott Kőszeghyné Raczkó Zsuzsa (társként férjével), Rákosszentmihály-Sashalmon Börönte Mária, Balassagyarmaton Bartha István az ev. gyülekezet új lelkésze.
- Órimagyarósdon felújított, Békásmegyeren új orgonáját, Bakonytamásiban új gyülekezeti termét és lelkészlakát, Ósagárdon 215 éve felszentelt, most felújított templomát, Rákoskeresztúron új harangját, Rákoshegyen padokkal felújított, Óbudán külsejében felújított templomát Keszthelyen új, Kissomlyón felújított gyülekezeti házát, Szombathelyen és Albertin is új szárnyal bővített szeretetotthonát vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.
- Oroszlányon a település létrejött és az ev. gyülekezet alakulása 300., Albertin a 290., Győrságon a templomszentelés 50., Mórón fennállása 15., Pusztavámon a templomszentelés 216., Somogyeggyesen az 50., Szentetornyan a 70. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet. Siron gyülekezeti ház és lelkészlak építése kezdetén alapkövet helyeztek el ünnepélyesen.
- A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa tagságát kibővítették a Magyarországi Ortodox Exarchátus felvételével.
- A budapesti Ev. Hittudományi Egyetemen díszdoktorrá avatták dr. Hézsér Gábor lelkészt, a németországi Bethel Teológiai Főiskola szupervizorát és docensét, Roepke Claus-Jürgen egyházfőtanácsost, a Bajor Ev. Egyház ökumenikus vezetőjét és a "Martin Luther Bund" elnökét, és Takácsné Kovács-házi Zelma ny. lelkészt, teológiai tudományos kutatót.

- Révkomáromban a Magyar Nyelv és Kultúra Társasága anyanyelvi konferenciát rendezett. Ennek kiemelt programja volt az egyházi lapok szerepének és felelősségének megvitatása. Az unitárius, baptista, református, katolikus, és evangélikus részvevők Erdélyből, Kárpátaljáról, a Felvidékről, s Magyarországról érkeztek a konferenciára.
- A 90-es években levelező tanfolyamon diakónus-lelkészi minősítést szerzett személyek számára — végtére is megalkotott egyházi törvény szerint — nyitva áll a lehetőség, hogy lelkészvizsgát tegyenek és parókusként szolgálhassanak. Püspökként, esepresként, igazgatólelkészként azonban egyetemi lelkészdiploma hiányában nem működhetnek.
- A Lakiteleki Népfőiskola kertjében keresztény pantheont létesítettek, hogy megőrkítsék az 1945 utáni időkben bátor helytállásuk miatt üldözöttség szenvedett egyházi vezetők emlékét. Novemberben D. Ordass Lajos ev. mártírpüspök mellszobrát avatták fel Mindszenty József bíboros, Márton Áron erdélyi katolikus, Ravasz László református, Romzsa Tódor görög katolikus, és Józan Miklós unitárius püspök szobra mellé.
- A Budapest-hűvösvölgyi "Sarepta" nevű evangélikus szeretetotthon komplexum idén ünnepelte létrejöttének 50., a kistarcsai Evangélikus Papnék Johannita Szeretetotthona pedig fennállásának 70. évfordulóját.
- Köszöntötték 70. születésnapja alkalmából Szokalay Sándor zeneszerzőt, továbbá megemlékeztek születésének 80., halálának 20. évfordulóján Pilinszky Jánosról, a "különös szavú" költőről.
- Iskolamúzeum nyílt meg a Bp.-Deákteri Ev. Gimnáziumban az iskola történetének az ismertetésére "A polgári leányoktatástól a leánygimnáziumig: 1853-1952" címmel. A kiállítást Martosné Sztróky Piroska volt tanárnő és Zomboryné B. Rozália jelenlegi tanárnő rendezte.
- Lackner Pál, győri ev. igazgatólelkész a "Legyen ön is milliomos" c. népszerű vetélkedőn másfélmillió forintot (kb. 5000 dollárnyi) nyereményre tett szert. Az ötgyermekes lelkészcsaládban még fontolgatják, hogy mire is fordítsák ezt a nyereményt.
- Kilenchónapi "ideiglenes" munkássága után véglegesítették (T.) Pintér Károlyt az "Evangélikus Élet" c. országos egyházi hetilap főszerkesztői tisztében. "Laptestvéri" szeretettel gratulálunk!
- Budapesten idegenajkúak/külföldiek számára az evangélikusok németül és tótul, a reformátusok angolul és németül, a katolikusok pedig angolul, németül, franciául, olaszul, lengyelül, tótul, s koreaiul tartanak Istentiszteleteket, illetve miséket.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**
Templom és lelkézi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

A teremtés hajnalán Isten elválasztotta a sötétséget a világozságtól. Azóta minden ettől a csodálatos kozmikus léteztől, a világozságtól függ. Enélkül élet nem képzelhető el. A világozság ellentéte a sötétség. A sötétség pedig a halál állapot. A Krisztusban lévő világozság azért érkezett el, hogy amiként a fizikai világozság, úgy teltse meg éleettel az embert a mi Urunk. Mivel e kettő egymással nem élhet, az embernek döntenie kell, melyiket akarja, melyiknek ad "kész szállást" szívében. Karácsonyban Isten döntött, mégpedig életünk javára: aszándékal adta a világozságot, Jézus Krisztust! ■ Advent/karácsonyi Istentiszteleteink időrendje: Adventi, összevont angol-magyar nyelvű Istentiszteletek vasárnaponként de. 10 órakor **december 9., 16., 23-án** → **december 24-én**, szenteste 7 órakor angol nyelvű gyertyafényes ünnepi Istentisztelet úrvacsoraosztással → **december 25-én**, karácsony ünnepén, de. 10 órakor összevont angol-magyar nyelvű Istentisztelet úrvacsoraosztással → **december 30-án** vasárnap, de. 10 órakor 6- és újévi összevont angol-magyar nyelvű Istentisztelet. ■ Betegeink számára Úrvacsorát szolgál ki a lelkész; hívják telefonon kedvező látogatási idő végett: 216-941-2212. ■ Istentől áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk minden magyar testvérünknek. — JSF.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: **Tamásyné Molnár Éva**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon.

1. A régi házban, hol apánk ilyenkor / aranyba mázolt almát és diót / mesélve karcsú, vidám angyalokról, / kik zsákban hordanak ma minden földi jót. / Emlékszel anyánk boldog asztalára, / hol illatozva gözölt a frissen sült kalács, / s gyertyafényből, fenyő illatból / szövdött a derűs, tünepi varázs? / 2. Istenem, ha még egyszer lehetne / asztalodhoz ülni, édes jó anyám, / s a Te szívednek melegevel égne / gyertyánk — a karácsonyi fenyő gallyán, / ha még egyszer öledbe borulva / Betlehemre lesnék hittel, áradóan / a régi házban, a Te asztalodnál... / Még egyszer... még egyszer otthon Váradon. / 3. A régi háznak karácsonyfá lángra, / negyven év kódén át hiva felragyog: / szívében Jézus, künn angyal harangoz / és én újra tiszta, jó gyermek vagyok. / A téli kódén, ismert régi úton, / állok a sugaras Betlehem előtt / s a régi háznak szentelt délibábját / ringatja előttem a karácsonyi kód. (Dutka Ákos: Karácsony.) ■ Ezekkel a gondolatokkal köszöntjük kedves testvéreinket, karácsony, Jézus Krisztus születésének ünnepén. ■ Ünnepi Istentiszteleteink: **december 24-én** este 11-kor gyertyafényes angol Istentisztelet úrvacsoraosztással; **december 25-én** de. 10:45-kor magyar nyelvű Istentisztelet úrvacsoraosztással, amikor magyar iskolásaink és óvodásaink is közreműködnek; **december 26-án** de. 10:45-kor magyar nyelvű Istentisztelet; **január 1-én** magyar nyelvű Istentisztelet de. 10:45-kor. ■ **Január 20-án** összevont angol-magyar Istentisztelet de. 10:30-kor, majd utána gyülekezeti közgyűlés! Egytől-elt szolgál fel gyülekezetünk egyik családja. ■ Isten szeretete Jézus születése napján áradjon minden kedves testvérünk szívébe és adjon békés új esztendőt. Erős vár a mi Istenünk! — TE.

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla főesperes**

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178.

